

MED VE KASR

MEDLER İKİ KISMA AYRILIR

ASLİ MED

FER'İ MED

ONA DAHİL OLAN MEDLER

1. Meddi Sıla Suğra
2. Meddi İvaz
3. Harfe Ait Asli Med

HEMZE SEBEBİYLE

1. Meddi Muttasıl
2. Meddi Munfasıl
3. Meddi Sıla Kübra
4. Meddi Bedel

SUKUN SEBEBİYLE

1. Meddi Lazım
2. Meddi Arız
3. Meddi Lin

MEDDİ SILA SUĞRA

Müfred müzekker gaib zamirinin iki hareke miktarı çekilmesi ile oluşan meddir. Zamirin med olabilmesi için iki harekeli harf arasında bulunması şarttır. Bu med sadece vasıl esnasında oluşur. Vakıf durumunda ise çekim yapılmaz, zamir sakin kılınır.

وَفِصْلُهُ تَلْتُونَ	وَمِنْ قَبْلِهِ كِتَابُ	أُمَّهُ كُرْهَا	بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ	مِنْ قَوْمِهِ لِلَّذِينَ
بِعِبَادِهِ يَرْزُقُ	قَوْمَهُ بِالْأَحْقَافِ	كَمِثْلِهِ شَيْءٌ	أَشَدَّهُ وَبَلَغَ	مِنْ وَرَائِهِ جَهَنَّمَ
مِثْقَهُ وَيَقْتَعُونَ	وَمِثْلَهُ مَعَهُ	مِنْ خِيفَتِهِ وَيُرْسِلُ	أُمَّ تَنْبِؤُنَهُ بِمَا	قَوْمِهِ لِيُبَيِّنَ

Meddi Sıla Suğra'nın Uygulanmadığı Durumlar:

1. Zamir olan «he harfi » sakin halde bulunduğunda
2. İki sakin harf arasında geldiğinde
3. İlki sakin, ikincisi harekeli iki harfin arasında bulunduğunda
4. İlki harekeli, ikincisi sakin iki harf arasında bulunduğunda

أَفْتَرَاهُ	مِنْهُ	مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ	وَجَاعِلُوهُ	فَأَسْتَعِثَّهُ الَّذِي
لِأَهْلِهِ أَمْكُتُوا	وَوَضَعَتْهُ	عَلَيْهِ الْقَصَصَ	رَدَدْنَاهُ	يُضِعُّهُ

NOT:

- Furkan s. 69. ayetindeki { وَيَخْلُدُ فِيهِ مُهَانًا } zamir, kaidenin aksine çekilir.
- Zümer s. 7. ayetteki { يَرْضَاهُ لَكُمْ } zamir, kaide gereği uzatılması gerekirken uzatılmaz.

MEDDİ İVAZ

Fetha tenvinini (iki üstün) vakıf durumunda, tenvin yerine elif (med harfi) ile değiştirmektedir. Bu kaidenin istisnası olarak, münneslik ifade eden yuvarlak te harfi, iki üstünlü geldiğinde, vakıf durumunda sakin kılınıp he sesi verilerek durulur. Elif meddi ile çekilmez. Aşağıdaki kelimelerde vakıf yapıldığında meddi ıvaz oluşur.

غَلِيظًا	سَبِيلًا	رَحِيمًا	كَرِيمًا	شَهِيدًا
يَسِيرًا	كَبِيرًا	عَلِيًّا	شَيْئًا	فَخُورًا
حَسَنَةً	رَحْمَةً	مَغْفِرَةً	وَصِيَّةً	كَلَلَةً
Elif meddi ile çekilmez	Elif meddi ile çekilmez	Elif meddi ile çekilmez	Elif meddi ile çekilmez	Elif meddi ile çekilmez

HARFE AİT ASLİ MED

Bazı surelerin başında bulunan huruf-i mukatta' harflerinden; [ح - ي - ط - ه - ر] harfleri, telaffuz olunurken meddi tabi sayılarak iki hareke miktarı çekilir.

طه

الر

كهيعص

حم

يس

HEMZE SEBEBİYLE OLUŞAN FER'İ MED

MEDDİ MUTTASIL

Med harfi ile medden sonra gelen hemzenin aynı kelimedede bulunması ile oluşan fer'i meddir. 4 veya 5 hareke miktarı çekilir. Bu medde vacib muttasıl med de denir. Zira bütün kıraat imamları asli medden daha fazla çekilmesi konusunda ittifak etmişlerdir.

شَعْرَاءَ	أَلْقَائِدَ	مِّنَ الْغَائِطِ	النِّسَاءَ	أَنْبِيَاءَ
شُهُدَاءَ	أَوْلِيَاءَكَ	إِسْرَائِيلَ	عَلَى خَائِنَةٍ	وَالْبَغُضَاءَ

MEDDİ MUNFASIL

Med harfi ile medden sonra gelen hemzenin farklı kelimelerde bulunması ile oluşan fer'i meddir. 4 veya 5 hareke miktarı çekilir. Bu medde caiz munfasıl med de denir. Bazı kıraat imamları bu meddin asli med üzerine ziyade yapılarak okunması gerektiğini söylerken, bazıları iki hareke miktarı okunabileceğini söylemişlerdir.

عَلَىٰ أَدْبَارِكُمْ	لَنْ نَدْخُلَهَا أَبَدًا	لَا أَمْلِكُ	إِنِّي أُرِيدُ	يَأَيُّهَا الَّذِينَ
فَأَقْطَعُوا أَيْدِيَهُمَا	إِنَّا أَنْزَلْنَا	قُوا أَنْفُسَكُمْ	لَوْلَا أَنْزَلَ	خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ

Not: Meddi munfasılın oluşması için iki ayrı kelime bulunması gerekmektedir. Birinci kelime üzerinde vakıf yapılırsa sebebi med ortadan kalkacağı için meddi munfasıldan söz

edilemez ve kelime üzerinde asli med ile çekim yapılarak vakfedilir.

MEDDİ SILA KÜBRA

Medd-i Sıla Suğra şartlarını taşıyan müfred müzekker gaib zamirinden sonra kat'ı hemzesi gelirse oluşur. Medd-i sıla kubra munfasıl med hükmündedir. 4 yada 5 hareke miktarı çekilir. Vakıf durumunda ise meddî sıla kubra ortadan kalkar.

مِنْ دُونِهِ ءَإِلِهَةٍ	لَهُ إِبْرَاهِيمُ	رَبِّهِ أَرْبَعِينَ	يَجْرُهُ إِلَيْهِ	بِهِ أَنْجَيْنَا
غَيْرُهُ إِيَّايَ	أَنْ لَمْ يَرَهُ أَحَدٌ	وَأَهْلَهُ إِلَّا	يُؤَدِّهِ إِلَيْكَ	وَرَسُولُهُ أَحَقُّ
فَحُكْمُهُ إِلَى اللَّهِ	مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءُ	إِلَى قَوْمِهِ أَنْ أَنْذِرُ	وَرَسُولِهِ إِلَى	وَبَيْنَهُ أَمَدًا

MEDDİ BEDEL

Med harfinden önce hemze gelmesi durumunda meddi bedel meydana gelir. (Med halindeki her hemze ; meddi bedeldir.)

Verş hariç tüm kıraat imamları kasr ile okur.

Neden bedel denmiştir ?

Hemzenin kendi cinsinden olan harfi medde dönüşmesinden dolayı bu isim verilmiştir. Asli ve şibih meddi bedel olmak üzere iki kısma ayrılır.

ءَالِهَةٌ	إِيْمَانِكُمْ	ءَاتِنَا	رَءُوفٌ	أَلْسِيَّاتٍ
وَأَيَّتِهِ	إِيْمَانًا	أَنْتَبِئُونَ	ءَالِنَ	بَرِيئُونَ

MEDDİ BEDELİN DURUMLARI

1. Vaslen ve vakfen sabit olan meddi bedel : { ءَامَنَ الرَّسُولُ }
2. Vaslen sabit, vakfen sakıt olan meddi bedel : { الزَّمَنَانُ } ◆
3. Vakfen sabit, vaslen sakıt olan meddi bedel : { وَجَاءُوا آبَاهُمْ }

İbtida Sebebiyle Meddi Bedel Oluşumu

اِنْتُونِي	اِيْتُونِي
اِنَّت	اِيْت
اُوْتْمِنَ	اُوْتْمِنَ

MEDDİ LAZIM

Med harfi ile ziyade med sebebi olan asli sukun'un aynı kelime içersinde gelmesi ile oluşan med çeşididir. Meddi لازم'a sebep olan sukun, vaslen ve vakfen mevcut olan asli bir sukundur, arizi sukun değildir. Bu meddin لازم diye adlandırılmasının sebebi; kıraat imamlarınının –vasıl veya vakıf- her durumda altı hareke* çekilmesi üzerinde ittifak etmeleridir.

ءَآلِنَ	وَلَا تَتَّبِعَانَّ	فَلَا رَادَّ	مِنْ دَابَّةٍ	ءَأَمِينَ
وَأَلْجَانَّ	إِلَّا الضَّالُّونَ	إِنَّا رَادُّوهُ	وَحَاجَّةٌ	وَأَلْصَقَتْ

* Huruf-i mukataa' daki عَيْنُ lafzı meddi lin' den sayıldığı için 4 veya 6 hareke miktarı çekimi caizdir.

MEDDİ LAZIMIN ÇEŞİTLERİ

Kelime Üzerinde Vuku Oluşan Meddi Lazım

Meddi Lazım Kelimi Musakkal

Med harfinden sonra asli sukunun şeddeli gelmesi ile oluşan meddir.

Meddi Lazım Kelimi Muhaffef

Med harfinden sonra asli sukunun cezimli gelmesi ile oluşan meddir.

Harf Üzerinde Vuku Oluşan Meddi Lazım

Meddi Lazım Harfi Musakkal

Huruf-i mukattaa' üzerinde medden sonra sakin harf gelir ve bu sakin harfte kendisinden sonraki harf ile idğam durumunda olursa; bu çeşid meddi lazım meydana gelir.

Meddi Lazım Harfi Muhaffef

Huruf-i mukattaa' üzerinde medden sonra sakin harf gelir ve bu sakin harfte kendisinden sonraki harf ile idğam değil de izhar durumunda bulunursa; bu çeşid meddi lazım meydana gelir.

MEDDİ LAZIMIN ÇEŞİTLERİ

Kelime Üzerinde Vuku Oluşan Meddi Lazım

Meddi Lazım Kelimi Musakkal

ضَالًّا	أَحَاقَّةُ

Meddi Lazım Kelimi Muhaffef

ءَآلِنَ

Harf Üzerinde Vuku Oluşan Meddi Lazım

Meddi Lazım Harfi Musakkal

آَمَ	طَسَمَ

Meddi Lazım Harfi Muhaffef

حَمَ	رَآ

Önemli Not

Ali İmran suresinin başındaki { الم } huruf-i mukattaa' sı ardından gelen { اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ } ayetinin ilk kelimesi olan { اللَّهُ } lafzı ile birleştirilecek olsa iki vecih okunur :

- İlk olarak { الم } kelimesindeki sakin mim harfi fetha ile harekelendirilir. { مِيمَ }
- { مِيمَ } kelimesindeki mim harfi meddi لازم olarak 6 hareke miktarı çekilir.
- { مِيمَ } kelimesindeki mim harfi meddi tabi olarak 2 hareke miktarı çekilir.

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ ﴿٢﴾

الْم ﴿١﴾

{ مِيمَ }

2 hareke

6 hareke

MEDDİ ARIZ

Med harfi kelimenin son harfinden önce gelirse ve aynı kelime üzerinde vakıf yapılırsa bu medde, meddi arız denir. 2, 4 veya 6 hareke miktarı çekilebilir. Vasıl durumunda ise asli medde dönüştüğü için; 2 hareke miktarı çekilir. Aşağıdaki kelimelerde vakıf yapıldığında meddi arız oluşur.

مُعْرَضُونَ	غُفْلِينَ	الْعَادُونَ	لِّلْآكِلِينَ	الْكِتَابِ
الْخَالِقِينَ	حَفِظُونَ	مُؤْمِنِينَ	الْوَارِثُونَ	فِي الْخَيْرَاتِ
ذُو أَنْتِقَامٍ	الْوَهَّابُ	مُسْلِمِينَ	لَمَجْنُونٌ	بِرِزْقِينَ

MEDDİ LİN

Lin harfi kelimenin son harfinden önce gelirse ve aynı kelime üzerinde vakıf yapılırsa bu medde, meddi lin denir. 2, 4 veya 6 hareke miktarı çekilebilir. Vasıl durumunda ise harfi lin'e dönüştüğü için; azıcık uzatılır. (asli medden daha az). Aşağıdaki kelimelerde vakıf yapıldığında meddi lin oluşur.

فِي رَبِّ	السَّوَاءِ	عَلَيْهِ	مَوْجٌ	الَّيْلِ
وَالنَّوْمَ	أَرَاءَيْتَ	يَرَوْنَ	شَيْءٍ	قَوْلَ
عَلَىٰ أَبْوَابِكَ	الْعَيْنِ	فِرْعَوْنَ	بِقَوْمِ	لَا رَبِّ

MEDLERİN ÇEKİM MİKTARLARI

Medlerin çekim miktarları kıraatlere göre farklılık arz etmektedir. Asım kıraati Hafs rivayetine göre:

2 hareke miktarı çektiğimiz medler:

- Asli med
- Asli medde dahil olan medler
- Meddi bedel

4 veya 5 hareke miktarı çektiğimiz medler:

- Meddi muttasıl
- Meddi munfasıl
- Meddi sıla kübra

Sadece 6 hareke miktarı çektiğimiz med:

- Meddi lazım

2, 4, 6 hareke miktarı çekebileceğimiz medler:

- Meddi arız
- Meddi lin

